

Î N C H E I E R E

24 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător:

Judecătorii:

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Vera Macinskaia

examinînd, fără citarea părților, cererea de revizuire depusă de către Stahi Liubovi, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM OMF „MICROINVEST” SRL împotriva lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi cu privire la încasarea datoriei, dobînzii aferente și a penalităților, și la acțiunea reconvențională a lui Vladimir Istrati și Liubovi Stahi împotriva ÎM OMF „MICROINVEST” SRL cu privire la declararea nulității contractului de împrumut, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, prin care recursul declarat de Stahi Liubovi a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă

La 16 ianuarie 2012, ÎM OMF „MICROINVEST” SRL a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi cu privire la încasarea datoriei, dobînzii aferente și a penalităților.

În motivarea acțiunii reclamantul ÎM OMF „MICROINVEST” SRL a indicat că la 25 martie 2008, între companie, reprezentantă de către Tanasiev Serghei, în calitate de împrumutător, și Istrati Vladimir, în calitate de împrumutat, a fost încheiat un contract de împrumut cu destinație specială cu dobîndă nr. CRTS-55/08, potrivit căruia pîrîtului i-a fost dat cu împrumut suma de bani în mărime de 70 000 lei, pe o perioadă de 12 luni, cu o dobîndă de 21,0% anual, scadența finală fiind la data de 20 martie 2009.

Menționează reclamantul că în scopul garantării restituirii împrumutului, a plății dobînzii aferente și a penalităților, a fost semnată clauza de fidejusiune de către Stahi Liubovi.

Însă, invocă reclamantul că în perioada de pînă la depunerea cererii de chemare în judecată, pîrîtul Istrati Vladimir a acumulat datorii la tranșele împrumutului și la dobînda aferentă.

Afirmă reclamantul că s-a adresat atît verbal prin telefon, cît și în scris pîrîților privind stingerea datoriilor, dar s-a soldat fără nici un rezultat.

Cere ÎM OMF „MICROINVEST” SRL să fie încasat în mod solidar din contul lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi în beneficiul ÎM OMF „MICROINVEST” SRL datoria în

mărime de 23 332, 95 lei, dobînda aferentă în mărime de 12 221, 71 lei și penalitățile în mărime de 60 918, 67 lei, iar în total suma de 96 473, 33 lei. Precum și, să fie încasat în mod solidar din contul lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi în beneficiul ÎM OMF „MICROINVEST” SRL cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în sumă de 2 894, 20 lei.

Ulterior, la 06 iunie 2012, ÎM OMF „MICROINVEST” SRL a depus o cerere prin care a micșorat cuantumul pretențiilor, invocînd că pe parcursul examinării cauzei a fost achitată o parte din datorie în sumă de 13 728 lei, din care motiv solicită micșorarea sumei ce urmează să fie încasată în mod solidar din contul lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi în beneficiul ÎM OMF „MICROINVEST” SRL de la 96 473,33 lei pînă la 82,745,33 lei.

La 03 martie 2012, Vladimir Istrati și Liubovi Stahi au înaintat acțiune reconvențională împotriva ÎM OMF „MICROINVEST” SRL cu privire la declararea nulității contractului de împrumut.

În motivarea cererii reconvenționale reclamanții - pîrîți Istrati Vladimir și Stahi Liubovi au invocat că la 08 septembrie 2008, fiind duși în eroare de către colaboratorii ÎM OMF „MICROINVEST” SRL – Chetrean Liliana, Tanasiev Serghei și Nina Vozian, au semnat un contract, care s-a dovedit de fapt a fi un contract de împrumut cu destinație specială cu dobîndă nr. CRTS-55/08-160/08.

Menționează reclamanții-pîrîți că, suma de bani împrumutată în mărime de 70 000 lei, conform contractului sus-vizat, i-a primit de fapt Nina Vozian, care i-a cheltuit după bunul său plac și care tot ea ulterior a achitat o parte din împrumutul primit.

Declară Istrati Vladimir și Stahi Liubovi că în anul 2010, au aflat că în perioada anilor 2007 – 2008, Nina Vozian, prin înțelegere prealabilă cu factorii de decizie al filialei Criuleni a ÎM OMF „MICROINVEST” SRL - Chetrean Liliana și Tanasiev Serghei, cu scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în urma convingerii, pe lîngă ei, au mai sustras și de la alte persoane din s. Onițcani, s. Slobozia Dușca și s. Hrușova din r-l Criuleni sume de bani în mărime totală de 737 000 lei.

Afirmă reclamanții – pîrîți că faptele sus-menționate au fost constatate și probate în cadrul dosarului penal pornit în privința Ninei Vozian, Chetrean Liliana și Tanasiev Serghei, care se examinează în fond de către Judecătoria Criuleni în cadrul căruia ei au fost recunoscuți în calitate de părți vătămate.

Indică Istrati Vladimir și Stahi Liubovi că contract de împrumut cu destinație specială cu dobîndă nr. CRTS-55/08-160/08 din 08 septembrie 2008, a fost întocmit contrar voințelor lor din care considerente acesta în conformitate cu art. 227 și art. 228 din Codul civil urmează a fi declarat nul, dat fiind faptul că tranzacția dată a fost afectată de eroare și dol, deoarece la întocmirea lui a existat o falsă reprezentare referitor la natura actului juridic, precum și la încheierea actului juridic ÎM OMF „MICROINVEST” SRL a avut un comportament dolosiv (viclean).

Cer Istrati Vladimir și Stahi Liubovi să fie declarat nul contract de împrumut cu destinație specială cu dobîndă nr. CRTS-55/08-160/08 din 08 septembrie 2008, încheiat între ei, pe de o parte, și ÎM OMF „MICROINVEST” SRL, pe de altă parte.

Prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni din 13 iunie 2012, a fost admisă parțial acțiunea principală. A fost încasat din contul lui Istrati Vladimir în beneficiul ÎM OMF „MICROINVEST” SRL datoria în sumă de 9 604, 95 lei, dobînda aferentă în mărime de 12 221,71 lei, penalitatea în mărime de 60 918,67 lei și cheltuielile de judecată cu titlul de taxă de stat în mărime de 2894,20 lei, iar în total suma de 85 639, 53 lei. În rest, acțiunea principală a fost respinsă. A fost admisă acțiunea reconvențională. A fost declarat nulă și

fără efecte juridice clauza contractuală înserată în pct. 2.4 și pct. 2.4.3 al contractului de împrumut cu destinație specială cu dobândă nr. CRTS-55/08 din 25 martie 2008, încheiat între ÎM OMF „MICROINVEST” SRL și Istrati Vladimir, care prevedea că Stahi Liubovi este garant al restituirii sumei împrumutului, la plata dobânzii aferente și a penalităților de către Istrati Vladimir. Referitor la capetele din cererea reconvențională ale lui Istrati Vladimir au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2013, a fost admis apelul declarat de ÎM OMF „MICROINVEST” SRL, casată integrală hotărârea Judecătoriei Criuleni din 13 iunie 2012 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea principală a fost integral admisă. A fost încasat în mod solidar din contul lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi în beneficiul ÎM OMF „MICROINVEST” SRL datoria în sumă de 82 745, 33 lei dintre care: restanța la împrumutul bănesc în mărime de 9 604, 95 lei, dobânda aferentă în mărime de 12 221,71 lei, penalitatea în mărime de 60 918,67 lei și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 2 894,20 lei, iar în total suma de 85 639,53 lei. A fost integral respinsă acțiunea reconvențională.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, a fost considerat ca inadmisibil recursul declarat de către Stahi Liubovi.

La 11 noiembrie 2014, Stahi Liubovi a depus o cerere de revizuire împotriva încheierii instanței de recurs, cerînd admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2013 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea principală să fie integral respinsă, iar acțiunea reconvențională să fie integral admisă.

În motivarea cererii de revizuire Stahi Liubovi a indicat că prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2014, devenită definitivă și irevocabilă, (care a fost menținută prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 iulie 2014, pronunțată integral la 12 august 2014), a fost casată parțial sentința Judecătoriei Criuleni din 27 aprilie 2012, în partea achitării lui Tanasiev Serghei, Vozian Nina și Liliana Chetorean în baza art.190 alin. (5) Cod penal și în partea civilă. A fost pronunțată în aceste părți o nouă sentință prin care au fost recunoscuți vinovați Tanasiev Serghei, Vozian Nina și Chetorean Liliana în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, fiecare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale pe un termen de 3 ani, fiecare, cu executarea pedepsei: de către Tanasiev Serghei – în penitenciar de tip închis, de către Vozian Nina și Chetorean Liliana - în penitenciar pentru femei de tip închis. Au fost admise acțiunile civile ale părților vătămate: Bacal Maria, Băț Silvia, Zamșa Eugenia, Stahi Liubovi, Grama Ludmila, Generenco Gheorghe în privința încasării daunei materiale – în principiu urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța civilă. A fost încasat prejudiciul moral de la Tanasiev Serghei, Vozian Nina și Chetorean Liliana în mod solidar a cîte 1000 lei în beneficiul părților vătămate: Bacal Maria, Băț Silvia, Zamșa Eugenia, Stahi Liubovi, Grama Ludmila, Generenco Gheorghe. În rest, sentința Judecătoriei Criuleni din 27 aprilie 2012 a fost menținută.

Mai invocă revizuenta că Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a constatat că în luna martie a anului 2007, Tanasiev Serghei, actîvînd în funcția de manager al oficiului regional Criuleni al ÎM OMF „MICROINVEST” SRL, împreună și după o înțelegere prealabilă cu expertul de creditare al aceiași organizații Chetorean Liliana și Vozian Nina, știind cu certitudine despre scopul ultimei de dobîndire ilicită a bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în urma convingerii a Liubovi Stahi, de a fi garant la

un împrumut de bani de la ÎM OMF „MICROINVEST” SRL, au dobândit ilicit suma de 70 000 lei, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari. Totodată, tot, Tanasiev Serghei a fost învinuit și pentru faptul că în anul 2008, împreună și după o înțelegere prealabilă cu expertul de creditare al aceiași organizații Chetreaș Liliana și Voșian Nina, știind cu certitudine despre scopul ultimei de dobândire ilicită a bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în urma convingerii lui Vladimir Istrati de a lua un împrumut bănesc de la ÎM OMF „MICROINVEST” SRL, au dobândit ilicit suma de 70 000 lei, cauzând astfel părții vătămate prejudiciul material în proporții mari.

Respectiv, menționează revizuenta Stahi Liubovi că Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, în baza cumulului de probe, a demonstrat pe deplin vinovăția lui Tanasiev Serghei, Chetreaș Liliana și Voșian Nina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal – escrocheria săvârșită în proporții deosebit de mari.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) și alin. (3) CPC, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art. 6 alin. (7) din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 „Privind actele legislative”, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Suprapunând prevederile art. 452 cu art. 444 din Codul de procedură civilă, ultima fiind modificată printr-o Lege ulterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților în proces, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează să fie examinată în lipsa părților în proces, conform regulilor de examinare a recursului.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de către Stahi Liubovi urmează să fie admisă în sensul declarat, de a casa încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013 și de a reține pricina civilă în instanța de recurs pentru rejudecarea recursului declarat de Stahi Liubovi, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) și alin. (6) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii. În cazul în care o hotărâre examinată anterior în apel și în recurs a fost supusă revizuirii, pricina se trimite, după admiterea cererii de revizuire, la rejudecare în apel, în recurs sau în prima instanță, după caz.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Potrivit art. 449 lit. a) și lit. b) CPC, revizuire se declară în cazul în care s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă. Au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Conform art. 450 lit. a) și lit. b) CPC, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care sentința penală a devenit irevocabilă – în cazul prevăzut la art. 449 lit.

a); cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărîrii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut de art. 449 lit. b).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este întemeiată, avînd în vedere faptul că prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2014, devenită definitivă și irevocabilă, (care a fost menținută prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 iulie 2014, pronunțată integral la 12 august 2014), au fost recunoscuți vinovați Tanasiev Serghei, Vozian Nina și Chetorean Liliana de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal - escrocheria săvîrșită în proporții deosebit de mari.

Cu atît mai mult cu cît, atît Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, cît și Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, prin prisma cumulului de probe, au constatat faptul că Tanasiev Serghei, activînd în funcția de manager al oficiului regional Criuleni al ÎM OMF „MICROINVEST” SRL, împreună și după o înțelegere prealabilă cu expertul de creditare al aceiași organizații Chetorean Liliana și Vozian Nina, știind cu certitudine despre scopul ultimei de dobîndire ilicită a bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin convingere, prin înșelăciune au indus în eroare părțile vătămate Istrati Vladimir și Stahi Liubovi de a lua un împrumut bănesc de la ÎM OMF „MICROINVEST” SRL în mărime de 70 000 lei, bani pe care condamnații ulterior i-au însușit, cauzînd astfel lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi un prejudiciu material în proporții mari.

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 123 alin. (3) CPC, care stipulează că, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvîrșite de persoana în cauză.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit pct. 16 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 09 iunie 2014 „Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”, conform jurisprudenței CEDO, dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preemțiunea dreptului ca o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul dintre aspectele fundamentale ale preemțiunii dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, între altele, ca atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea cauza *Brumărescu vs. România*, (GC), nr. 28342/95, §61, ECHR 1999-VII, și cauza *Roșca vs. Moldova*, nr. 6267/02, §24, 22 martie 2005).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului caracterului irevocabil al hotărîrilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuire unei hotărîri irevocabile și obligatorii dosar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de

reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, pe motivul unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cauza *Roșca*, citată mai sus, §25).

Astfel, din considerentele sus-nominalizate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire depusă de către Liubovi Stahi, de a casa încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013 și de a reține prezenta pricină civilă în instanța de recurs pentru rejudecarea recursului declarat de către Liubovi Stahi.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 449 lit. a), art. 450 lit. a) și art. 453 alin. (1) lit. b) și alin. (6) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Se admite cererea de revizuire depusă de către Liubovi Stahi.

Se casează încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM OMF „MICROINVEST” SRL împotriva lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi cu privire la încasarea datoriei, dobânzii aferente și a penalităților, și la acțiunea reconvențională a lui Vladimir Istrati și Liubovi Stahi împotriva ÎM OMF „MICROINVEST” SRL cu privire la declararea nulității contractului de împrumut.

Se reține, pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM OMF „MICROINVEST” SRL împotriva lui Istrati Vladimir și Stahi Liubovi cu privire la încasarea datoriei, dobânzii aferente și a penalităților, și la acțiunea reconvențională a lui Vladimir Istrati și Liubovi Stahi împotriva ÎM OMF „MICROINVEST” SRL cu privire la declararea nulității contractului de împrumut, în Curtea Supremă de Justiție pentru rejudecarea recursului declarat de Liubovi Stahi.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecător

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Vera Macinskaia